

Att vara rödhårig

Ozonhålet kommer att ta död på oss alla, men det finns en minoritet som har chansen att bli de första som går till Hel. Det är vi rödhåriga. Vi är inte en etnisk minoritet, utan föds plötsligt och oväntat som ett utropstecken i vanliga familjer med normalutseende. Det är väl någon genkromosom som har legat och grott i generationer, och så exploderar när man minst anar. I min barndom undrade de stackars föräldrarna över vilka syndere hade begått för att vederfaras detta, men numera träffar jag på föräldrar som med stolthet visar upp sin lilla röda ett-riga avkomma.

Ett riktigt rasrent exemplar av minoriteten har följande kännetecken: Hårfärgen kan variera från skärt till djupaste kopparrött, men hudfärgen är albylvt, ibland med en dragning åt blåvitt, och det är förstas detta som är vår ömmaste punkt när det gäller ozonhålet. Vi tål inte ens vanligt filtrerat solljus.

Pratet om den vita rasen är synnerligen överdrivet. Den är faktiskt beige i olika nyanser. Det är vi som är de vita. Vi är också rikt begåvade med fräknar. En enda vårdag räcker för att tillfredsställa sommarens behov av ett prickigt tryne. Sålunda utrustad slipper man åtminstone att slösa bort sin tid med att ställa upp i skönhetsstävlingar.

Ett annat osvikligt kännetecken är det ilskna, explosiva temperamentet. Detta har under generationer varit en nödvändig skyddsutrustning, eftersom vi ofta blev retade i skolan för vår hårfärg. Däremot kan det ställa till besvär i den övriga familjen, vars medlemmar oftast är av vanligt stillsamt folkhemska slag. De skakar på huvudet, undrar och letar i minnet efter någon förfader eller annan släkting som varit lika eldfångd.

Det gjorde de inte i min familj. Där visste de besked. »Det är för att du är rödhårig», sa de lakoniskt.

Idag verkar det som om föräldrar till små rödhårigar snarare uppmuntrar sina barn, och får dem att tro att de är attraktiva och att sällsyntheten är en tillgång. Det är förmodligen Pippi Långstrumps förtjänst. Hade det funnits en minoritetsförening hade Astrid Lindgren fått ett välförtjänt tackpris. Men inte ens i det föreningsgalna Sverige finns det väl en sådan klubb. Vi är nog tillräckligt sturska för att klara oss ensamma i en blond, mörk, cendréfärgad, beige omvärld.

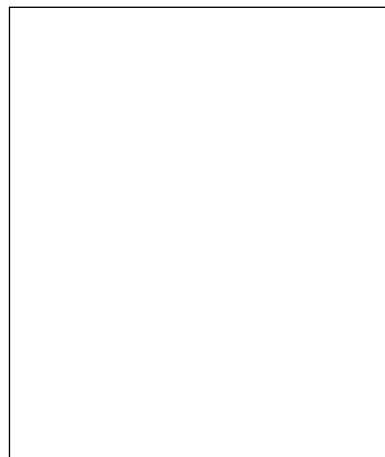
Men, även om ozonhålet kan täppas till är små rödhåriga barn utsatta för fara. Beigefärgade föräldrar fattar kanske inte hur farlig solen är för barnets hud, och barnet vill som alla andra sola och bada mitt på dagen. En riktig solbränna i barnåren kan ge en präktig hudcancer i vuxen ålder, har jag läst. Låt ungarna bada i kvällssol i stället, det är dessutom mycket behagligare för deras ljuskänsliga ögon. På dagen kan man klä dem i vita, tunna, fladdriga kläder, solhatt och solglasögon.

Med tanke på deras temperament kan det bli svårt att få dem att lyda. Då får man använda ränker och list. Jag har upptäckt att barn i monsteråldern blir djupt imponerade när jag berättar för dem eller visar att jag syns i mörker. Det gör inte de beiga. Men skyddar man sin blåvita hud, kan man bli a göra karriär som spöke utan att använda lakan.

Förr i tiden var rödhåriga kvinnor farliga, förföriska och utrustade med en liljevit, skrynkefri hud. Det har jag i alla fall läst om i veckotidningar och romaner. Fast, jag undrade alltid över var de gjorde av sina fräknar. Numera ser många rödhåriga och andra vit-hyade ut som dragspel i ansiktet redan i 40-årsåldern. Detta beror på att de idogt och målmedvetet investerar i destruktivitet från tidig ålder. Så snart den första marssolen tittar fram, lyfter nordbor

sina ansikten upp mot himlen och blundar som i bön till solguden. För att riktigt försäkra sig om permanentplisserad hud håller de ut sig ett par veckor om året på någon het medelhavsstrand, där de friter sig i olja.

Detta århundrade med sitt stupida solningsmode är inte vårt. Vår ras är ett källarfolk, skapat för nattliga eskapader eller trippande promenader under parasoll i en skuggig herrgårdspark. En av mina bekanta har just en sån där liljevit, tjusig hy. Hon blir aldrig solbränd och vill heller inte, för hon har minsann framtidsplaner: »Jag ska bli den tjusigaste på ålderdomshemmet».

Ylva Wigh
frilansjournalist
Aten